

Turvallisuutta yhteistyöllä – turvallisuustoimenpiteet lentoasemille

Suomen ilmailun turvallisuussuunnitelma 2025 (FPAS) julkaistiin 1.4.2025.

Turvallisuussuunnitelma päivitetään vuosittain. Se sisältää keskeiset toimenpiteet, joilla vahvistamme Suomen ilmailujärjestelmän suorituskykyä ja kestävyyttä kaiken tyyppisiä toimintaympäristön muutoksia vastaan ja tuemme Suomen ilmailuun kohdistuvien riskien hallintaa.

Tällä tiedotteella kerrotaan FPASin keskeisistä lentoasemien turvallisuustoimenpiteistä ja yhteistyöstä turvallisuuden edistämiseksi. Toimenpiteiden taustalla on mm. kansallinen lentoasemien riskikuvatyö, jota tehdään yhteistyössä lentoasemaoperaattoreiden kanssa. Ole mukana vaikuttamassa kansalliseen turvallisuustyöhön ja hyödynnä sen tuloksia omassa toiminnassasi.

Tutustu Suomen ilmailun turvallisuusohjelmaan, -suunnitelmaan ja suorituskykymittaristoon Traficom sivuilla (*hakusana FPAS*) www.trafficom.fi/fi/liikenne/ilmailu/suomen-ilmailun-turvallisuusohjelma.

FPAS 2025 -toimenpiteet lentoasemille (ADR)

Erityisesti lentoaseman pitäjiä koskevat toimenpiteet (otsikkolistaus, kts. toimenpiteiden tarkempi sisältö turvallisuussuunnitelmasta):

- OPER.LOC.001.1, Hallinnan menetys lennolla (LOC-I)
- OPER.RE.002.1, Kiitotieltä suistuminen (RE)
- OPER.RWY.003.1, Paikalliset kiitotieturvallisuustiimit (LRST)
- OPER.RI.004.1, Kiitotiepoikkeamat (RI)
- OPER.GCOL.008.1, Yhteentörmäykset rullattaessa kiitotielle tai kiitotieltä (GCOL)

- OPER.FIRE.007.1, Tulipalot, savu- ja muut kaasut ilma-aluksissa
- SYS.ADR.001, Lentoasemien turvallisuus

Lisäksi lentoaseman pitäjää koskevat myös Traficomin ja kaikkien toimijoiden vastuulla olevat ao. toimenpiteet (otsikkolistaus, kts. toimenpiteiden tarkempi sisältö turvallisuussuunnitelmasta):

- SYS.001.1, Suomen ilmailun turvallisuusohjelma
- SYS.002.1, Suomen ilmailun turvallisuussuunnitelma
- SYS.003.1, Suomen ilmailun turvallisuuden suorituskykytavoitteet ja -mittarit
- SYS.004.1, Suomen ilmailun riskienhallinta
- SYS.005.4, Turvallisuustutkintaviranomaisten suositusten huomioiminen
- SYS.006.2, Poikkeamaraportoinnin laadun parantaminen
- SYS.007.2, Muutoksenhallinta osana turvallisuudenhallintaa
- SYS.007.3, Hallinnolliset rakenteet
- SYS.008.1, Ilmailun kyberturvallisuus

FPAS sisältää hyödyllistä tietoa kansallisen ja EASA-tason turvallisuustyöstä. Lentoaseman pitäjien on käsiteltävä heidän vastuulleen osoitetut FPAS-toimenpiteet ja toteutettava ne tarvittavilta osin. Alla on otettu esimerkkinä toimenpide SYS.ADR.001, Lentoasemien turvallisuus. Tässä tiedotteessa kerrotaan tarkemmin, mitä se yksittäisen lentoaseman kannalta tarkoittaa.

Esimerkkinä FPAS-toimenpide SYS.ADR.001, Lentoasemien turvallisuus

Lentoasemien osalta kansallisen riskikuvan keskeiset skenaariot ovat operatiivisella tasolla:

- talviolosuhteet lentoasemalla
- kiitoteiden ja liikennealueiden kunnossapito lentoasemilla
- ajoneuvon ajaminen luvatta kiitotielle (kiitotieloukkaus, RI) sekä kesä- että erityisesti talviolosuhteissa
- lentoliikennealueen operatiivinen vaatimuksenmukaisuus ja käytettävyyt

Järjestelmätasolla keskeiset skenaariot ovat:

- kunnossapidon raportoinnin puutteet
- puutteet SMS:n tuottaman tiedon hyödyntämisessä päätöksenteon tukena (kts. myös toimenpide SYS.007.2, Muutoksenhallinta osana turvallisuudenhallintaa)
- oikea-aikaisen olosuhdetiedon välitys sekä olosuhdetiedon vastaavuus muualta saatuihin tietoihin
- resurssien muutosten vaikutukset toimintaan

Toimenpide:

Lentoasemien pitäjien on käsiteltävä osana turvallisuudenhallintaansa yllä luetellut kansallisella tasolla tunnistetut keskeiset skenaariot ja itse tunnistamansa uhat oman toimintansa osalta, määritettävä hyväksyttävä turvallisuustaso sekä tehtävä tarvittaessa toimenpiteitä riskien pienentämiseksi hyväksyttävälle tasolle.

Traficom sisällyttää keskeiset tunnistetut skenaariot valvontasuunnitelmaansa yhdeksi valvonnan painopistealueista.

Toimenpiteen tavoite:

Toteuttaa Suomen ilmailun riskienhallintaa ADR-osa-alueella varmistamalla yllä kuvattuihin uhkaskenaarioihin liittyvien riskien pysyminen hyväksyttävällä tasolla.

Toteutuksen vastuutaho:

Lentoasemien pitäjät
Traficom

Aikataulu ja lopputuote

2025-2026. Yllä kuvattu toimenpide on käsitelty organisaatioiden turvallisuudenhallinnassa ja tulokset käsitelty Traficomin valvonnan yhteydessä.

Toteutuksen tilanne

Toteutus on käynnissä valvonnan osalta. Lisäksi Traficom on jälleen päivittänyt yhteistyössä Finavian, Fintraffic ANSin, Finnairin, Norran ja Ilmatieteen laitoksen sekä Lappeenrannan, Mikkelin, Enontekiön ja Seinäjoen lentoasemien kanssa Talvitoimintatiedotteen Suomen kentille lentäville lentoyhtiöille. [Tiedote on julkaistu suomeksi ja englanniksi](#). Englanninkielistä versiota on jaettu useiden eri kanavien kautta, ja se löytyy myös IFALPAn Safety bulletin-sivuilta."

Mikä on kansallinen riskikuva ja mitä hyötyä siitä on?

Kansallisessa riskikuvatyössä olemme tunnistaneeet keskeiset lentoasemia koskevat uhat. **Tämä tieto on nyt kaikkien Suomen lentoasemien käytössä ja sitä on käytettävä yhtenä osana lentoasemien turvallisuustyötä.**

Kansallisen riskikuvan tavoitteista ja ylläpidosta kerrotaan tarkemmin *Suomen ilmailun turvallisuusohjelma FASPin luvussa 2.6* (FASP versio 8.0 on julkaistu 4.10.2022). Pähkinäkuoressa se tarkoittaa Suomessa lentoasemien osalta sitä, että riskikuvatyössä pyrimme tunnistamaan keskeiset lentoaseman uhat, myös ennakoitavia tulevia muutoksia. Sen jälkeen arvioimme uhkiin liittyvän riskitason. Lopputuloksena sekä viranomaisen että lentoasemat saavat **tietoa oman riskiperusteisen turvallisuustyönsä ja turvallisuutta parantavien toimenpiteiden pohjaksi**. Keskeisten uhkien ja riskitason lisäksi saamme tietoa siitä, mitkä asiat Suomessa ovat hyvällä tasolla. Tämä on tärkeää, jotta voimme jatkaa hyvää työtä vahvuuksien ylläpitämiseksi. Työn tuloksia hyödynnetään päivittäisessä työssä. Vuositasolla tulokset vaikuttavat turvallisuussuunnitelman toimenpiteisiin.

Kansallista riskikuvaa ylläpidetään myös lentoaseman pitäjien ja Traficomin yhteisissä säännöllisissä riskipajoissa. Työskentelyä kehitetään saatujen kokemusten pohjalta. **Ole mukana vaikuttamassa kansalliseen turvallisuustyöhön ja hyödynnä sen tuloksia omassa toiminnassasi.**

Miten organisaation pitäisi käsitellä FPAS-toimenpiteet?

Lentoasemiin kohdistuvissa toimenpiteissä on otettu esiin lentoasemilla tapahtuvaan toimintaan liittyviä uhkia. **Lentoaseman pitäjien on käsiteltävä nämä uhat osana omaa riskienhallintaansa ja tarvittaessa päätettävä mahdollisista toimenpiteistä niihin liittyen.** Ne tulee käydä läpi ja varmistaa, onko kyseisiä uhkia tunnistettu organisaation omassa riskienhallinnassa. Jos ko. uhat löytyvät jo uhka-/riskirekisteristä tulee varmistaa, että niiden käsittely sekä päätökset tarvittavista toimenpiteistä ja toimenpiteiden vaikutusten seurannasta ovat ajan tasalla. Jos FPAS-toimenpiteessä on uhkia, joita toimija ei ole aiemmin tunnistanut, on tarpeen dokumentoidusti arvioida liittyvätkö kyseiset uhat organisaation omaan toimintaan. Jos liittyvät, ne käsitellään kuten omat aiemmin tunnistetut uhat.

Yksi turvallisuudenhallintajärjestelmän tietolähde on organisaatioiden oma poikkeamaraportointi. Jokaiselle organisaatiolle tapahtuu kuitenkin vain rajallinen määrä satunnaisia poikkeamia. **Kaikille organisaatioille on tärkeää etsiä hyödyllistä lisätietoa myös muista tietolähteistä.**

On hyvä muistaa, että FPAS-toimenpiteeseen nostetut uhat koetaan kansallisella tasolla tärkeiksi; haluamme varmistaa, että kaikilla lentoasematoimijoilla niihin liittyvät riskit ovat hallinnassa. Toimenpiteissä ei oteta kantaa yksittäisen organisaation riskitasoon tai suoriutumiseen. **Yksittäinen toimija voi suhtautua listaan ns. muistilistan tavoin ja varmistaa, että omassa organisaatiossa ko. asiat ovat kunnossa.**

Mistä löytyy lisätietoa lentoasemille - Alla olevilta sivuilta löydät ohje- ja muuta materiaalia:

- Traficom sivuilta www.traficom.fi:
 - [FASP-asiat sivulta Suomen ilmailun turvallisuusohjelma, -suunnitelma ja suorituskykymittarit](#)
 - [Traficom lentopaikkojen pitäjät](#)
 - [Traficomin Lentoturvallisuusilmoitussivut \(onnettomuudet, vaaratilanteet ja poikkeamat\)](#)
 - [Ilmailun pääsivu](#)
 - [Ilmailun kyberturvallisuus](#)
 - [Suomen ilmailun turvallisuustilanne <https://tieto.traficom.fi> - sivulta](#)
 - [Ilmailun turvallisuustietoa kootusti](#)
 - [Ilmailun turvallisuustiedotteet](#)
 - [Ilmailun uutiskirjeet](#)
 - [Turvallisuuskulttuuri SMS-työn osana – mitä se on? Traficomin webinaari ilmailun organisaatioille ja ammattilaisille](#)
 - [Turvallisuuskulttuuri ja muut kulttuuriset elementit ilmailun arjessa](#)
- EASAn sivuilta:
 - [Aerodromes-sivut](#)
 - [Safety Management & Promotion-sivut](#)
 - [EASA Community Network-sivut](#)
- [Skybrary](#)